

Vlaams
Parlement

stuk **2036** (2012-2013) – Nr. 4
ingediend op 11 april 2014 (2013-2014)

Voorstel van decreet

van de heren Marino Keulen, Dirk Van Mechelen en Sas van Rouveroj,
mevrouw Lydia Peeters en de heer Filip Anthuenis

houdende het project Noord-Zuidverbinding N74

Verslag

namens de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken
uitgebracht door de heer Lode Ceyssens

*Samenstelling van de commissie:**Voorzitter:* de heer Jan Peumans.*Vaste leden:*

mevrouw Karin Brouwers, de heer Dirk de Kort, de dames Els Kindt, Griet Smaers;
de heren Pieter Huybrechts, Jan Penris, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de heren Marino Keulen, Egbert Lachaert;
de heren Steve D'Hulster, Jan Roegiers;
mevrouw Lies Jans, de heer Jan Peumans;
de heer Peter Reekmans;
de heer Björn Rzoska.

Plaatsvervangers:

mevrouw Caroline Bastiaens, de heren Ward Kennes, Johan Sauwens, Marc Van de Vijver;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Johan Deckmyn, mevrouw Katleen Martens;
mevrouw Lydia Peeters, de heer Sas van Rouveroi;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
de dames Annick De Ridder, Tine Eerlingen;
mevrouw Ulla Werbrouck;
de heer Dirk Peeters.

Stukken in het dossier:

2036 (2012-2013) – Nr. 1: Voorstel van decreet
– Nr. 2: Advies van de Raad van State
– Nr. 3: Amendement

INHOUD

1. Toelichting door de indieners	4
1.1. Probleemstelling	4
1.2. Voorgestelde oplossing: legislatieve validatie.....	5
1.3. Advies van de Raad van State.....	5
1.4. Amendement	5
2. Toelichting bij het standpunt van de Vlaamse Regering	6
3. Bespreking	6
4. Artikelsgewijze bespreking en stemming	10
5. Eindstemming	10
Gebruikte afkortingen	11
Bijlage 1: Standpunt van de Vlaamse Regering	13
Bijlage 2: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken behandelde op 3 oktober 2013 en 27 maart 2014 het voorstel van decreet van de heren Marino Keulen, Dirk Van Mechelen en Sas van Rouveroy, mevrouw Lydia Peeters en de heer Filip Anthuenis houdende het project Noord-Zuidverbinding N74 (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2036/1).

Op 2 juli 2013 bracht de Raad van State het op 30 mei 2013 door de voorzitter van het Vlaams Parlement gevraagde advies uit over dit voorstel van decreet (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2036/2).

Op 18 juli 2013 werd, in navolging van het advies van de Raad van State, door de indieners een amendement op het voorstel van decreet ingediend (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2036/3).

Op 21 maart 2014 bepaalde de Vlaamse Regering haar standpunt over dit voorstel van decreet. Dit standpunt werd door de voorzitter van het Vlaams Parlement gevraagd op 16 oktober 2013 en op 26 maart 2014 aan het Vlaams Parlement overgezonden.

De presentatie van de heer Marino Keulen (bijlage 2) die werd getoond bij de toelichting van het voorstel van decreet is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit stuk op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting door de indieners

1.1. Probleemstelling

De heer *Marino Keulen* beseft dat de Limburgse Noord-Zuidverbinding al ruim veertig jaar voorwerp van discussie is. Het gaat om de verbinding tussen Eindhoven, de E314/A2 en Hasselt. Intussen is de verbinding al in belangrijke mate gerealiseerd. Alleen het gedeelte ten zuiden van Hechtel-Eksel, op het grondgebied van Houthalen-Helchteren is niet aangepast.

De Vlaamse Regering heeft de voorbije jaren al een aantal belangrijke beslissingen genomen rond deze Noord-Zuidverbinding. Op 3 oktober 2008 koos ze voor het omleidings-tracé en niet voor het doortochtentracé. Op 4 maart 2011 stelde de volgende Vlaamse Regering het GRUP definitief vast. Op 29 maart 2013 vernietigde de Raad van State echter die definitieve vaststelling van het GRUP en de daarbij horende goedkeuring van het plan-MER.

De keuze voor het omleidingstracé heeft te maken met de leefbaarheid van de woonkernen in Houthalen-Helchteren. Het doortochtentracé vereist immers werken die negen tot tien jaar zouden duren. Dat zou onleefbaar zijn voor de bewoners en voor de handelszaken. De werken voor het omleidingstracé zouden slechts vijf tot zes jaar duren. De hinder van de werken voor de dorpskernen van Houthalen en Helchteren blijft in dat laatste geval trouwens beperkt. Voor het omleidingstracé moeten er slechts negen woningen worden onteigend, en is er geen verlies van parkeerplaatsen en voortuinen. Voor het doortochtentracé moeten er echter 59 woningen worden onteigend, 65 voortuinen en 130 parkeerplaatsen. Bij de keuze voor het omleidingstracé wordt het natuurareaal met 66 hectare uitgebreid, ten koste van het landbouwareaal en de kmo-zones. Bij het doortochtentracé zou de natuurwinst beperkt blijven tot 34 hectare. Voor een beschrijving van de werken op het omleidingstracé verwijst hij naar de presentatie.

Het GRUP omvatte drie deelplannen. Het pijnpunt zit vooral bij het derde onderdeel, namelijk de ecologische verbinding tussen het militair domein Kamp van Beverlo en het militaire schietterrein Meeuwen-Helchteren. Dat moet volgens de Raad van State gekwalificeerd worden als een compenserende maatregel en niet als een milderende maatregel, zoals aangenomen bij de opmaak van het plan-MER en het GRUP. Deze verbinding ligt immers buiten de perimeter van het omleidingstracé. Compenserende maatregelen passen binnen een specifiek afwijkingsregime dat alleen kan worden toegepast bij dwingende redenen van groot openbaar belang, die uitdrukkelijk moeten worden gemotiveerd. Aan die bijzondere motiveringsplicht is volgens de Raad van State niet voldaan. Het gevolg van dit arrest is dat men op maatschappelijk, economisch en ecologisch vlak en inzake de verkeersveiligheid heel wat tijd verliest en dat er buitensporige maatschappelijke kosten worden veroorzaakt.

1.2. Voorgestelde oplossing: legislatieve validatie

Dit voorstel van decreet hanteert de techniek van de legislatieve validatie. Het erkent dat dit project van groot openbaar belang is. Door deze vaststelling wordt een vormelijk gebrek in de totstandkoming van het project rechtgezet. Door de erkenning ligt de weg open voor een nieuwe vaststelling van het plan-MER.

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en het Grondwettelijk Hof aanvaarden dat de wetgever deze techniek hanteert om een formeel gebrek te corrigeren, ter bevestiging van de oorspronkelijke wil van de regelgever, vooral in de domeinen die behoren tot de ruimtelijke ordening. In het verleden werd al herhaaldelijk gebruik gemaakt van deze techniek. Het voorstel raakt niet aan de bevoegdheid van de Raad van State om te oordelen over de nieuwe vaststelling van het plan-MER en het GRUP. Na de validatieregeling kan de Raad van State echter niet langer oordelen dat het project geen steun vindt in de habitatregelgeving.

Aansluitend verwijst hij naar de regeringsbeslissing van 14 juni 2003 waarbij kredieten werden vastgelegd voor een aanvullende studie in verband met een bijstelling van het plan-MER. Dit sluit aan bij de wens van de indieners.

1.3. Advies van de Raad van State

De Raad van State acht deze techniek aanvaardbaar, maar maakt er wel een dubbel voorbehoud bij. Als het project van groot openbaar belang wordt verklaard, moeten er compensaties worden gegeven voor de betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betrokken speciale beschermingszones. De raad stelt echter dat het plan-MER dat zou worden herbevestigd nergens spreekt over dergelijke compensaties.

1.4. Amendement

Aan die laatste opmerking komen de indieners tegemoet door middel van een amendement op hun voorstel van decreet. Het amendement machtigt de Vlaamse Regering om het nodige te doen voor een bijstelling van het plan-MER, rekening houdend met het begrip compenserende maatregelen. Dat bijgestelde plan-MER moet vervolgens worden goedgekeurd door het Vlaams Parlement. De volksvertegenwoordigers zullen hierover dus voldoende geïnformeerd zijn. Dan kan de Vlaamse Regering, conform het voorstel van decreet, het RUP opnieuw vaststellen zonder een nieuwe procedure. Met de techniek van de legislatieve validatie kan de burger zich niet meer wenden tot de Raad van State tegen de compenserende maatregelen of tegen de kwalificatie van groot maatschappelijk belang. Deze werkwijze zou leiden tot een tijdwinst van twee tot 2,5 jaar. Als men dit voorstel van decreet zou goedkeuren, dan zou men tegen het einde van dit jaar kunnen beginnen met het opstellen van de bouwaanvraag.

2. Toelichting bij het standpunt van de Vlaamse Regering

Volgens mevrouw *Hilde Crevits*, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, is het voorstel erop gericht het project te laten erkennen als een project van groot openbaar belang in de zin van artikel 36ter, §5, vierde lid, van het Natuurbehoudsdecreet.

Uit het ondertussen herwerkte plan-MER blijkt dat één en ander in een ander daglicht moet worden gekeken. Er blijkt niet langer een betekenisvolle aantasting van speciale beschermingszones te zijn. Dit betekent dat het project niet langer onderhevig is aan de toepassing van artikel 36ter van het Natuurbehoudsdecreet. Hieruit volgt dat uitzonderingsprocedure niet meer moet worden gevolgd.

Het voorstel van decreet voorziet in de decretale validatie bij de definitieve vaststelling van het GRUP. Over deze decretale validaties lopen in andere dossiers ook een aantal discussies. Het Grondwettelijk Hof heeft zich zeer kritisch uitgelaten over de toepassing van deze uitzonderingsprocedures. Het voorstel is dan ook voor de Vlaamse Regering geen valabele optie.

Het GRUP wordt op de Vlaamse Regering van 4 april 2014 voorlopig vastgelegd. De Vlaamse Regering is dan ook van oordeel dat het voorstel van decreet daarmee zonder voorwerp is geworden en dat de voorgestelde decretale validatie geen rechtszekere basis kan vormen.

3. Bespreking

De heer *Lode Ceysens* heeft deze discussie al een aantal malen gevoerd. Nooit werd de omleiding in twijfel getrokken. Er was en is daar een groot politiek en maatschappelijk draagvlak voor. Een MKBA schoof de omleidingsweg naar voren. De discussie nu gaat erover hoe de omleidingsweg zo snel mogelijk te realiseren. De snelste weg is hier de meest rechtszekere weg. De leden van Open Vld zijn er nog altijd van overtuigd dat een legislatieve validatie de beste oplossing is. Hij is het daar absoluut niet mee eens.

Vooreerst stelt hij dat de opmerkingen over het plan-MER zijn zonder voorwerp zijn omdat er momenteel een herwerkt plan-MER is.

Wat het GRUP betreft wenst de heer Ceysens te verwijzen naar het door het Grondwettelijk Hof vernietigde hersteldecreet inzake het integratiespoor en de werkzaamheden in de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed om hieraan tegemoet te komen. Destijds werd er na een uitspraak van de Raad van State geoordeeld dat bijkomende schade moest worden vermeden doordat mogelijks bijkomend een 70-tal RUP's konden worden vernietigd. Er werd daarvoor een legislatieve validatietechniek ingeschreven in de VCRO (*Parl. St.* VI.Parl. 2011-12, nr. 1494). Het Grondwettelijk Hof vernietigde evenwel deze decretale validatie (arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 114/2013). Er wordt nu getracht om een hersteldecreet te schrijven. Daarbij moeten de procedures inzake inspraak worden hernomen maar de vraag blijft wat er met de getroffen RUP's moet gebeuren. Daarvoor wil men een tijdelijke validatie inschrijven (*Parl. St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2271/1-7). Er werden daartoe grondwetspecialisten uitgenodigd die erop wezen dat een decretale validatie als dusdanig niet meer acceptabel is voor het Grondwettelijk Hof. Ze stellen dat het nog enkel als een laatste redmiddel kan worden gebruikt op voorwaarde dat aan de burger het recht op inspraak en het recht op toegang tot de rechter niet worden ontnomen. Enkel onder die voorwaarden kan het risico van de tijdelijke validatie worden genomen. Het voorstel van de meerderheid beantwoordt aan die vereisten doordat ondertussen de inspraakprocedure hernomen wordt.

Open Vld heeft in dit kader een eigen voorstel van decreet (*Parl. St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2246/1-5) ingediend dat niet in een validatie voorziet en waarbij men veel kritiek heeft op het meerderheidsvoorstel. Mevrouw Van Volcem pleit er namens Open Vld uitdrukkelijk voor om niet met een tijdelijke validatie te werken omdat het Grondwettelijk Hof dit niet meer zou accepteren. Het is voor de heer Ceyssens onbegrijpelijk dat Open Vld in één commissie tegen een tijdelijke validatie is die voorziet in het behoud van de rechtsbescherming van derden en als laatste redmiddel geldt, en gelijktijdig in andere commissie een permanente validatie voorstelt waarin niet voorzien is in de toegang tot de rechter en een openbaar onderzoek en waar er bovendien een ander redmiddel voorhanden is. Het voorstel van Open Vld bevat elementen waarvoor de grondwetspecialisten waarschuwen. Het is geen laatste redmiddel en de burger wordt het recht op toegang tot de rechter en het recht op inspraak ontzegd. Het voorstel van Open Vld is vatbaar voor vernietiging door het Grondwettelijk Hof.

De heer Ceyssens besluit dat hij de Noord-Zuidverbinding zo snel mogelijk wil realiseren, maar dat hij niet wil meegaan in avonturen. Hij wil een rechtszekere oplossing.

De heer *Chris Janssens* meent dat men over de partijgrenzen heen doordrongen is van de noodzaak aan een goede en snelle oplossing voor de Noord-Zuidverbinding. In 2008 werd het plan-MER goedgekeurd, in het 2011 het RUP en in 2013 werden beide door de Raad van State vernietigd. Dit ‘nooddecreet’ biedt geen goede en rechtszekere oplossing. Met dit soort uitzonderingsprocedures moet omzichtig worden omgesprongen. Het advies van de Raad van State over dit voorstel van decreet is behoorlijk kritisch.

Op 26 maart 2014 verklaarde de Limburgse gedeputeerde voor mobiliteit op TVL dat de bouwvergunning voor de Noord-Zuidverbinding medio 2016 mag worden verwacht. De werken zouden dan in 2017 starten. De omleidingsweg lijkt ook voor zijn fractie de beste optie te zijn.

Alles in beschouwing genomen, heeft het ‘nooddecreet’ nobele bedoelingen die een omhouding rechtvaardigen maar geen goedkeuring.

De heer *Marino Keulen* meent dat men de Open Vld-fractie er niet van kan beschuldigen ongeduldig te zijn. Men heeft op een gegeven ogenblik de besprekingen getemporiseerd in afwachting van het aangekondigde standpunt van de Vlaamse Regering. Dat standpunt zou er voor de kerstvakantie komen. Dit gebeurde niet. Dan vroeg hij opnieuw om het voorstel van decreet te agenderen. Minister Crevits vroeg daarop te wachten tot na februari 2014. Nu is het einde maart 2014. De Nederlandse Noord-Zuidverbinding die in Lommel aansluit, gaat in 2015 in aanbesteding om in 2017 te beginnen met de aanleg. Ook daar is men al tientallen jaren bezig zonder enig concreet resultaat.

De procedure die de heer Ceyssens wil volgen is niet feilloos. De natuurverenigingen kondigden aan dat ze naar de Raad van State gaan omdat er geen openbaar onderzoek wordt gevoerd. Dat is een risico. Uit het advies van de Raad van State blijkt dat een decretale validatie kan. Zekerheid krijgt men alleen door alles te hernemen, inclusief het openbaar onderzoek. Een decretale validatie geeft, gelet op onder meer het advies van de Raad van State, een grotere zekerheid dan het voorstel dat de Vlaamse Regering voorstelt.

De heer *Lode Ceyssens* verduidelijkt dat hij er de heer Keulen nooit van heeft beschuldigd politieke spelletjes te spelen. Iedereen mag zijn mening over de Noord-Zuidverbinding hebben en iedereen deelt de bekommernis over de snelle realisatie. De meningen over de inhoud zijn echter grondig verdeeld. De Raad van State stelt dat de techniek van decretale validatie kan. De vraag is onder welke omstandigheden en randvoorwaarden. Er wordt in

het advies een rist aan opmerkingen over de voorgestelde validatie gemaakt. Twee zaken zijn essentieel. Vooreerst mag de validatie niet tot doel hebben het recht van de burger op inspraak of het recht op toegang tot de rechter te ontzeggen. Daarnaast moet de validatie het uiterste redmiddel zijn, wat hier niet het geval is. Er loopt nu een nieuwe procedure. Het kan zijn dat die bij de Raad van State gaat worden aangevochten, maar dat is decretaal niet uit te sluiten. Elke procedure zal aangevochten worden door diegene die zich benadeeld voelt.

Men zou tevreden moeten zijn dat de Nederlandse Noord-Zuidverbinding nu snel gaat worden gerealiseerd. Dit legt druk op Vlaanderen om de eigen Noord-Zuidverbinding te realiseren en opent bijkomende opportuniteiten, niet alleen voor Midden-Limburg maar ook voor het centrum van de Euregio. De gedeputeerde in Nederland stelt dat de bouwvergunning zal worden afgeleverd in 2016. De heer Ceyssens pleit er evenwel voor om te stoppen met data voorop te stellen voor het verlenen van de bouwvergunningen. Het gaat er niet om wie het snelst is maar dat beide verbindingen zo snel mogelijk worden gerealiseerd.

De heer *Marino Keulen* bevestigt dat het nagestreefde doel identiek is. De heer Ceyssens spreekt zichzelf evenwel tegen als hij stelt dat hij bang is voor procedures maar tegelijkertijd geen inspraak heeft georganiseerd rond het aangepaste plan-MER.

De heer *Lode Ceyssens* is het daarmee grondig oneens. Er is geen openbaar onderzoek geweest over het aangepaste plan-MER omdat de richtlijnen niet werden aangevochten en op basis van die richtlijnen men de procedure heeft kunnen hernemen en het plan-MER heeft kunnen goedkeuren. Dit is overigens geen politieke beslissing maar een beslissing van de dienst Mer.

De heer *Jan Peumans*, voorzitter, verwijst in verband met het verloop van dit dossier onder andere naar het Voka-advies dat stelde dat een nooddecreet mogelijk was. Als voorzitter liet hij ook het advies van de Raad van State inwinnen, een initiatief dat door een aantal Limburgse liberale volksvertegenwoordigers als een vertragingsmaneuver werd omschreven. Dit advies is in het Vlaams Parlement binnengekomen op 3 juli 2013.

Het dossier van de A63 in Nederland kende eind jaren zeventig al een inspraakmoment. De suggestie van de heer Keulen dat in Nederland de procedure sneller zou gaan, is daarmee in tegenspraak. De A63 gaat waarschijnlijk een mooi ingebedde weg zijn van tweemaal één rijstrook. Doel is de centra van Waalre en Valkenswaard te ontlasten.

In verband met de A24 is de heer Peumans altijd zeer consequent geweest. Hij heeft altijd voor de doortocht gepleit. De heer Theo Kelchtermans daarentegen heeft altijd consequent voor de omleiding gepleit. Andere politici zoals de heren Patrick Dewael en Kris Peeters hebben miljarden in de begroting ingeschreven voor het realiseren van de doortocht en als zij dit dossier toen hadden uitgevoerd dan was de A24 al lang gerealiseerd.

Wat de validatie betreft, verwijst de heer Peumans naar het arrest van het Grondwettelijk Hof (144/2012) waarbij het Waalse validatiedecreet, het zogeheten DAR-decreet (DAR: décret d'autorisations régionales), werd vernietigd omdat het gelijkheidsbeginsel was geschonden. Het voorliggende voorstel van nooddecreet vergelijkt men ten onrechte met het Deurganckdokdecreet dat daar helemaal los van staat. Voor Europa moet er een MER zijn. Hij stelt dat de men wist dat dit voorstel van decreet onhaalbaar zou zijn.

Op 16 oktober 2013 werd er een verzoek tot standpuntbepaling aan de Vlaamse Regering gericht. Alle verdere contacten met de minister werden systematisch met de heren

Keulen en Van Mechelen teruggekoppeld. Op een gegeven ogenblik beslisten zij op het aangepaste plan-MER te wachten. De Vlaamse Regering neemt dan uiteindelijk het een standpunt in dat erop neerkomt dat een nooddecreet het probleem niet oplost. Het lijkt de heer Peumans in deze zeer onwaarschijnlijk dat het Grondwettelijk Hof voor Vlaanderen niet een gelijkaardig oordeel zou vellen als voor Wallonië. N-VA ziet de oplossing via een nooddecreet aldus niet zitten.

De heer *Lode Ceyssens* vult aan dat de heer Kris Peeters minister van Openbare Werken werd op het ogenblik dat het tunnelscenario er lag. Hij heeft de verdienste dit scenario te hebben omgewerkt tot een haalbaar scenario, waar toen van bleek dat er geen draagvlak was en een MKBA werd besteld om de vergelijking te maken.

Wat het huidige debat betreft heeft hij nog geen nieuwe elementen gezien ten opzichte van de voorstelling in de commissie van 3 oktober 2013, maar blijkbaar vinden sommige leden de mening van de Vlaamse Regering belangrijker.

De heer *Marino Keulen* citeert het advies van de Raad van State: “Onverminderd hetgeen hiervoor is opgemerkt met betrekking tot de overeenstemming met de habitatrichtlijn (...) en de verantwoording van het groot openbaar belang (...), kan de voorgestelde legislatieve validatie op basis van de voormelde analyse van het Grondwettelijk Hof aanvaardbaar worden geacht.”.

Bij het bepalen van de standpunten doortocht of omleiding, bleek dat het realiseren van de doortocht veel langer zou duren, dat dit nefast zou zijn voor de leefbaarheid van de kernen van Houthalen en Helchteren. Er zouden ook meer onteigeningen nodig zijn en uit de MKBA bleek dat de omleiding een groter voordeel zou inhouden.

De *minister* verklaart dat het Open Vld-voorstel ingediend werd toen het plan-MER nog niet was herwerkt. Dit is inmiddels gebeurd. Het advies van de Raad van State kon hiermee nog geen rekening houden. Het grote verschil tussen de situatie voor en na de herwerking is dat dankzij de instandhoudingsdoelstellingen, artikel 36ter van het Natuurbehoudsdecreet niet meer moet worden toegepast. De instandhoudingsdoelstellingen hebben een meerwaarde omdat zij duidelijkheid verschaffen op het terrein. Er is geen fundamentele aantasting meer, het aangepaste plan-MER is goedgekeurd waardoor men niet meer in een uitzonderingsprocedure zit, maar verder kan met de gewone procedure. Dat is een fundamenteel verschil en daardoor was er ook binnen de Vlaamse Regering snel een consensus.

De heer *Marino Keulen* herhaalt dat de zwakte van het voorstel van de minister het gebrek aan inspraak blijft bij de aangepaste plan-MER. Het heeft nooit deel uitgemaakt van het openbaar onderzoek over het RUP. Als men dit rechtszeker wil maken dan moet de hele procedure met inbegrip van het openbaar onderzoek worden hernomen. De gevolgde werkwijze heeft de eigen kwetsbaarheid georganiseerd.

De heer *Lode Ceyssens* herhaalt nogmaals dat de richtlijnen in het MER niet vernietigd zijn door de Raad van State. Ze moeten dus niet opnieuw ter inzage worden gelegd. Doordat er nu instandhoudingsdoelstellingen zijn, dienen er geen compenserende maatregelen te worden genomen.

De techniek die de heer Keulen voorstelt kan daarentegen worden aangevochten omdat de decretale validatie door het Grondwettelijk Hof kan worden vernietigd. Door de mismatch van het MER en het RUP geeft men bijkomende argumenten aan diegenen die het RUP willen vernietigen.

4. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Het amendement is gepubliceerd in *Parl.St.* Vl.Parl. 2012-13, nr. 2036/3.

Artikel 1

Dit artikel wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1 bij 3 onthoudingen.

Artikel 2

Amendement nr. 1 voorgesteld door de heren Marino Keulen, Dirk Van Mechelen en Sas van Rouveroij, de dames Lydia Peeters en Annick De Ridder en de heer Filip Anthuenis strekt ertoe het voorgestelde artikel 2 te vervangen.

Amendement nr. 1 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1 bij 3 onthoudingen.

Dit artikel wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1 bij 3 onthoudingen.

Artikel 3

Dit artikel wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1 bij 3 onthoudingen.

5. Eindstemming

Het voorstel van decreet van de heren Marino Keulen, Dirk Van Mechelen en Sas van Rouveroij, mevrouw Lydia Peeters en de heer Filip Anthuenis houdende het project Noord-Zuidverbinding N74 (*Parl.St.* Vl.Parl. 2012-13, nr. 2036/1) wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1 bij 3 onthoudingen.

Jan PEUMANS,
voorzitter

Lode CEYSENS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

GRUP	gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan
kmo	kleine of middelgrote onderneming
MER	milieueffectrapport
MKBA	maatschappelijke kosten-batenanalyse
RUP	ruimtelijk uitvoeringsplan
SARO	Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed
TVL	TV Limburg
VCRO	Vlaamse codex ruimtelijke ordening
Voka	Vlaams netwerk van ondernemingen

BIJLAGE 1:

Standpunt van de Vlaamse Regering

Standpuntbepaling Noord Zuid Limburg

Situering

Met het oog op de realisatie van de Limburgse Noord-Zuid verbinding N74 werd op 22 september 2008 een plan-MER (hierna “het plan-MER”) goedgekeurd door de Dienst-MER. Op 4 maart 2011 heeft de Vlaamse Regering het gewestelijk ruimtelijke uitvoeringsplan “Noord-Zuid verbinding N74” (hierna “het GRUP”) definitief vastgesteld.

Het GRUP verwezenlijkte een tracé rond de dorpskernen van Houthalen en Helchteren (hierna “het Omleidingstracé”). Er werd niet gekozen voor het alternatieve tracé door de dorpskernen van Houthalen en Helchteren (hierna “het Doortochttracé”).

Beide besluiten werden evenwel door de Raad van State vernietigd bij arrest van 29 maart 2013.

In het Vlaams parlement werd een voorstel van decreet ingediend van de heren Marino Keulen, Dirk Van Mechelen en Sas Van Rouveroj en de dames Lydia Peeters, Annick De Ridder en de heer Filip Antheunis houdend de Noord-Zuidverbinding N74 (*Parl. St.* VI. Parl. 2012-2013, nr. 2036). Naar aanleiding van de bespreking van dit voorstel van decreet op 10 oktober jl, verzocht de commissie bij brief van 16 oktober 2013 van voorzitter Jan Peumans, de Vlaamse Regering om een standpunt met betrekking tot dit voorstel van decreet. De initiatiefnemers van dit voorstel van decreet stellen voor om via de techniek van de decretale validatie een oplossing te bieden voor de knelpunten die gerezen zijn naar aanleiding van het voormelde arrest van de Raad van State.

In eerste instantie was het de bedoeling van de initiatiefnemers om er via een decretaal ingrijpen voor te zorgen dat het plan-MER en het GRUP – die beide het voorwerp uitmaken van de door de Raad van State vernietigde besluiten – ongewijzigd opnieuw zouden kunnen worden vastgesteld door de Vlaamse Regering, zonder dat de procedure voor de opmaak van plan-MER en GRUP (volledig) hernomen zou moeten worden.

Na wettigheidskritiek van de afdeling wetgeving van de Raad van State werd het initiële voorstel van decreet echter aangepast. Na amendering van het voorstel is het de bedoeling van de initiatiefnemers dat het plan-MER weliswaar zou worden verfijnd en aangevuld, rekening houdend met de dragende overwegingen die geleid hebben tot het vernietigingsarrest van de Raad van State, doch dat het GRUP, na de goedkeuring van het plan-MER nog steeds opnieuw ongewijzigd zou worden vastgesteld door de Vlaamse Regering.

Intussen werd het herwerkte plan MER goedgekeurd door de dienst MER d.d. 25 februari jl en werd de plenaire vergadering voor het RUP Noord Zuid Limburg op 27/2 georganiseerd. De voorlopige vaststelling van het GRUP wordt gepland op de Vlaamse Regering van 4 april.

Voorstel van decreet

Het voorstel van decreet is erop gericht om het project “Noord-Zuid verbinding N74” door het Vlaams Parlement te laten erkennen als zijnde van groot openbaar belang in de zin van artikel 36ter, §5, vierde lid van het natuurbehoudsdecreet.

Het voorstel van decreet gaat daarbij uit van de volgende uitgangspunten, die worden afgeleid uit (een interpretatie van) het vernietigingsarrest van de Raad van State:

1. De Raad van State stelt vast dat het NOP opgenomen als Deelplan 3 van het GRUP een compenserende maatregel is;
2. De Raad van State geeft aan dat compenserende maatregelen, gelet op de bepalingen van artikel 36ter, §5 van het natuurbehoudsdecreet, enkel toelaatbaar zijn in het kader van projecten van groot openbaar belang;
3. De Raad van State stelt vast dat het project “Noord-Zuid verbinding N74” in het plan-MER noch in het besluit tot vaststelling van het GRUP gekwalificeerd wordt als zijnde van groot openbaar belang; en
4. De Raad van State stelt daarom vast dat niet voldaan is aan de voorwaarden van artikel 36ter, §5 van het natuurbehoudsdecreet omdat het project niet aangeduid is als zijnde van groot openbaar belang.

De initiatiefnemers lijken er van uit te gaan dat de vernietiging van het plan-MER en het GRUP door de Raad van State uitsluitend gebaseerd is op het ontbreken van de kwalificatie van het project als zijnde van groot openbaar belang. Aangezien er, volgens de initiatiefnemers, geen twijfel over kan bestaan dat de realisatie van de Limburgse Noord-Zuid verbinding wel degelijk van groot openbaar belang is, suggereren zij een aanpak die net dit aspect benadrukt om meteen de uitzonderingsprocedure uit artikel 36ter §5 van het natuurbehoudsdecreet te kunnen toepassen.

Zodra het project “Noord-Zuid verbinding N74” door het Vlaams Parlement erkend zal zijn als een project van groot openbaar belang in de zin van artikel 36ter, §5 van het natuurbehoudsdecreet, kan het NOP volgens de initiatiefnemers als compenserende maatregel aanvaard worden en is aan alle voorwaarden van artikel 36ter, §5 van het natuurbehoudsdecreet voldaan opdat het GRUP alsnog ongewijzigd goedgekeurd kan worden.

Het herwerkte plan MER en het voorstel van decreet

Uit het herwerkte plan MER blijkt niet langer een betekenisvolle aantasting van SBZ zones. Dit betekent dat het project niet langer onderhevig is aan de toepassing van artikel 36 ter natuurdecreet. Hieruit volgt dat het decreet voor wat betreft MER en uitzonderingsprocedure zonder voorwerp is geworden. Net op deze notie is het voorstel van decreet opgebouwd.

Het voorstel van decreet voorziet de decretale validatie bij de definitieve vaststelling van het GRUP.

Wat het aspect tijdswinst betreft met betrekking tot de vaststelling van het GRUP kan echter geen tijd meer worden gewonnen. De voorlopige vaststelling staat immers gepland voor 4 april. Concreet wil dat zeggen dat het voorstel van decreet op dit punt zonder voorwerp is geworden. Sterker nog, in zoverre het voorstel van decreet decretaal bevestigt dat het NOP een compenserende maatregel is, komt dit in strijd met de bevindingen van de MER-deskundigen, zoals verwoord in de goedgekeurde plan-MER.

Het gevolg van een dergelijke decretale validatie bestaat er daarnaast voornamelijk in dat

betwistingen omtrent de wettigheid van het GRUP op die manier onttrokken zouden worden aan de bevoegdheid van de Raad van State. Door een decretale validatie van het GRUP zou het Grondwettelijk Hof bevoegd worden om kennis te nemen van dergelijke betwistingen. De toetsingsbevoegdheid van het Grondwettelijk Hof is beperkter dan die van de Raad van State; minstens is te verwachten dat het Grondwettelijk Hof zich effectief zal beperken tot een marginale toetsing van de wettigheid van het gevalideerde GRUP.

Hierbij dient meteen opgemerkt dat het Grondwettelijk Hof zich zeer kritisch heeft uitgelaten over de toepassing van uitzonderingsprocedures, met name in zoverre die erop gericht zijn om de klassieke rechtsbescherming bij de Raad van State te ontwijken. Dit kan enkel als uiterste redmiddel om rechtszekerheid te herstellen. Het Grondwettelijk Hof is met name van oordeel (zie hiervoor het arrest van 22.11.2012) dat de controle die het Grondwettelijk Hof uitvoert van een andere aard is en minder bescherming biedt dan deze die de Raad van State doorvoert op plannen en vergunningen. In vroegere adviezen van Allen & Overy werd dan ook nadrukkelijk geadviseerd tegen de toepassing van uitzonderingsprocedures, al dan niet met decretale validatie.

Dit gezegd zijnde, heeft het Grondwettelijk Hof ook zeer duidelijk bepaald dat wanneer het Parlement de rol van de administratie overneemt en overgaat tot decretale validatie van bijvoorbeeld een RUP, het Parlement die inhoudelijke rol ook echt moet overnemen. Het volstaat in dat geval niet dat het Parlement stemt over de inhoud van de validatie. Er dient ook over de inhoud van het plan, de afweging van alternatieven, de goedkeuring van gekozen opties, etc. te worden gedebatteerd in het Parlement, net zoals dat zou gebeuren bij de dienst MER of in de schoot van de SARO.

Dit blijkt ook uit de recente discussies op 11 maart jongstleden in de commissie Leefmilieu, Wonen en Ruimtelijke Ordening van het Vlaams parlement naar aanleiding van de behandeling van de voorstellen van hersteldecreet voor het integratiespoor. Binnen deze voorstellen wordt geen definitieve decretale validatie voorzien van de reeds definitief vastgestelde RUP's, net omwille van een mogelijk gebrek aan rechtszekerheid. Wel wordt in een tijdelijke validatie voorzien van RUP's die naar aanleiding van de uitspraak van het grondwettelijk hof mogelijks aangetast zijn door onwettigheid en herstel behoeven. Naar aanleiding van de discussie met experts ter zake in de commissie van 11 maart werd gesteld dat deze tijdelijke validatie een kans maakt, net gelet op haar tijdelijke karakter en haar doel, met name het herstel van het wettigheidsgebrek mogelijk te maken. De inspraak wordt behouden en de toegang van de rechtszoekenden tot de bevoegde rechtscolleges wordt immers gegarandeerd eenmaal het wettigheidsgebrek hersteld is en de geldigverklaring ophoudt te bestaan.

Conclusie:

Gelet op het voorgaande stelt de Vlaamse Regering vast dat:

- het voorstel van decreet gedeeltelijk zonder voorwerp is geworden
- een decretale validatie van het definitieve GRUP zoals omschreven in voorliggend voorstel van decreet geen rechtszekere basis kan vormen

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken kan deze standpuntbepaling namens de Vlaamse Regering bezorgen aan het Vlaams parlement, cf. de vraag van de voorzitter van het Vlaams parlement d.d. 16 oktober 2013.